

Nr 4.

Ankom till riksdagens kansli den 21 februari 1946 kl. 1 em.

Utlåtande i anledning av väckt motion om upphävande av lagarna om kollektivavtal och arbetsdomstol.

I en inom andra kammaren väckt, till lagutskott hänvisad motion, nr 73, vilken behandlats av andra lagutskottet har herr *Nordström* i Kramfors *m. fl.* hemställt, att riksdagen måtte besluta, att lagarna om kollektivavtal och arbetsdomstol måtte upphävas.

Beträffande de skäl som åberopats till stöd för detta yrkande får utskottet hänvisa till motionen.

Förslag om upphävande av *lagarna den 22 juni 1928 om kollektivavtal och om arbetsdomstol* hava tidigare förekommit till behandling vid 1929—1931, 1933 och 1935—1939 års riksdagar.

Vid samtliga dessa riksdagar blevo motioner (II: 89 och II: 179 år 1929, II: 345 år 1930, II: 288 år 1931, II: 81 och II: 250 år 1933, II: 447 och II: 448 år 1935, II: 99, II: 262 och II: 263 år 1936, II: 7, II: 342 och II: 343 år 1937, II: 76 och II: 107 år 1938 samt II: 5, II: 156 och II: 157 år 1939) med yrkanden att lagarna eller endera av dem måtte upphävas, efter hemställan av andra lagutskottet (utlåtanden nr 4/1929, 7/1930, 6/1931, 2/1933, 4/1935, 1/1936, 6/1937, 1/1938 och 32/1939), av riksdagen avslagna.

I samband med behandlingen av de vid 1939 års riksdag väckta motionerna i ämnet lämnade utskottet landsorganisationen i Sverige och svenska arbetsgivareföreningen tillfälle att yttra sig i ärendet. I avgivna yttranden hemställde såväl landssekretariatet å landsorganisationens vägnar som arbetsgivareföreningen, att utskottet måtte avstyrka bifall till yrkandet om lagarnas upphävande.

Vid 1945 års riksdag yrkade herr *Nordström* i Kramfors *m. fl.* i en inom andra kammaren väckt motion, nr 307, att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om framläggande av proposition med förslag till sådana ändringar av kollektivavtalslagen, att »arbetarnas möjligheter att hävda sina rätts- och intressefrågor icke omintetgjordes».

Andra lagutskottet yttrade i sitt över motionen avgivna utlåtande, nr 17, följande:

Bihang till riksdagens protokoll 1946. 9 saml. 2 avd. Nr 4—5.

I motionen har yrkats, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om utarbetande av proposition med förslag till ändringar i lagen om kollektivavtal. Motionärerna göra gällande, att lagen i dess nuvarande utformning är ägnad att skapa rättslöshet för arbetarna gentemot arbetsgivarna. Denna uppfattning kan utskottet icke dela.

Motionärerna ha icke närmare angivit i vilka hänseenden kollektivavtalslagen enligt deras uppfattning är i behov av revision. Utskottet vill framhålla, att lagen avser att reglera kollektivavtalen endast till form och rättsverkan. Några skäl att genomföra ändrade lagregler i dessa hänseenden ha enligt utskottets mening icke förebragts.

De avtalslutande parternas förhållande till varandra beror i främsta rummet på utformningen av arbetsvillkoren och övriga bestämmelser i kollektivavtalet. Kollektivavtalslagen avser emellertid icke att reglera kollektivavtals materiella innehåll utan denna fråga har gjorts beroende av parternas fria överenskommelser.

Utskottet hemställde, att motionen icke måtte föranleda till någon riksdagens åtgärd, vilken hemställan bifölls.

Utskottet tillåter sig lämna följande statistiska uppgifter angående de mål, som intill senaste årsskiftet underkastats arbetsdomstolens prövning.

År	Instämnda från arbetarsidan	Instämnda från arbetsgivarsidan	Hänskjutna av parterna gemensamt	Inkomna på anmälan av förlikningsman	Summa
1929	54	24	3	—	81
1930	105	44	1	—	150
1931	153	35	2	—	190
1932	179	41	1	—	221
1933	209	19	—	—	228
1934	166	44	1	—	211
1935	160	31	—	—	191
1936	159	20	2	—	181
1937	159	15	—	—	174
1938	162	14	1	—	177
1939	144	21	1	—	166
1940	182	6	2	—	190
1941	191	5	—	1	197
1942	116	8	—	—	124
1943	148	3	—	—	151
1944	128	10	1	—	139
1945	103	6	1	—	110
	2 518	346	16	1	2 881

De i den föreliggande motionen omförmälda, av arbetsdomstolen under år 1945 meddelade domarna återfinnas under nr 1 och 62 uti den av domstolen utgivna samlingen av dess domar sagda år.

Utskottet. Till stöd för sitt yrkande om upphävande av lagarna om kollektivavtal och arbetsdomstol ha motionärerna åberopat, att enligt deras uppfattning

nämnda lagar lägga hinder i vägen för arbetarnas strävanden att skapa trygghet i sin anställning och att överhuvud förbättra sina arbetsvillkor. Denna uppfattning som i allmänhet icke torde biträdas av någondera parten på arbetsmarknaden kan utskottet icke dela. Genom upphävande av dessa lagar torde någon förändring av endera partens ställning i arbetsförhållandet icke kunna åstadkommas. Frågan om arbetsvillkoren berör närmast kollektivavtalens materiella innehåll, som emellertid icke reglerats genom förevarande lagstiftning utan gjorts beroende av parternas fria överenskommelse.

På grund av vad sålunda anförts och då icke heller i övrigt skäl förebragts för upphävande av lagarna om kollektivavtal och arbetsdomstol får utskottet hemställa,

att förevarande motion icke måtte föranleda till någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 21 februari 1946.

På andra lagutskottets vägnar:

DAVID NORMAN.

Vid ärendets behandling ha närvarit

från första kammaren: herrar *Norman, Forslund, Löfvander, Björkman, Nils Elowsson, Uhlén, Englund** och *Carl Eric Ericsson*;

från andra kammaren: herrar *Olovson* i Västerås, *Hagård**, *Ryberg*, fru *Johansson*, herrar *Osterman, Lundberg, Andersson* i Alfredshem* och *Jacobsson* i Igelsbo*.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.